

Uppföljning av förslag och idéer från ungdomskonventet 25 oktober 2010

**Camilla Hulkki
Nämndstödsgruppen
2012-04-18**

Ungdomskonvent 2010

Den 25 oktober 2010 hölls ett ungdomskonvent på Folkets Hus i Strömsund på uppdrag av kommunfullmäktige utifrån den LUPP-undersökning som genomfördes 2009. Detta dokument är en uppföljning av vad som hänt sedan ungdomskonventet.

Sammanfattning

Här är en sammanfattning av de tydligaste händelserna/besluten efter ungdomskonventet och där man kan tro att resultatet av konventets diskussioner kan ha haft en betydelse:

Attityder till Strömsund - arbete

Ökad information från kommun och näringsliv sker på gymnasieskolan för att visa på framtidsjobben i kommunen. Detta skapar förutsättningar för ungdomar att stanna kvar i kommunen. Skolan är också välkommen att göra studiebesök i den kommunala verksamheten.

Skolmaten - Vattudalsskolan har börjat med matråd från maj 2011. Dessutom görs det flera enkäter inom skolan där maten berörs och där resultatet även delges kostavdelningen. Hjalmar Strömerskolan har fräschat upp miljön i matsalen och inrett för att det mer ska likna en restaurang.

Attraktivare gymnasieskola - läsåret 11/12 har alla i åk1 fått en egen dator att disponera under sin studietid, kommande åk1 som börjar HT-12 kommer även de att få en egen dator. De flesta ämnessalar har utrustats med projektor, arbetet fortgår.

Datorer till skolan i Hammerdal - Skolchefen fick i uppdrag att inventera IT-behoven inom förskola och skola samt att ge förslag till hur fördelningen av resurser ska ske. Dessa har fördelats och Hammerdal har fått ca 160 000 kr för komplettering av befintlig utrustning och ca 85 000 kr för att köpa in ny utrustning.

Arbetsro i skolan - Under läsåret 11/12 är ledarskapet i klassrummet i fokus för Hjalmar lärare. Läsåret inleddes med studiedagar (gemensamt med grundskolan) med John Steinberg och utifrån hans bok, *Lektionen är helig*, arbetar de vidare under läsåret för att skapa utrymme för reflektion och diskussion kring lärarens egen praktik. Detta arbete kommer att fortsätta även nästa läsår.

Jämställdhet i skolan och kulturutbudet - Barn-, kultur- och utbildningsnämnden har antagit en ny Kultur- och fritidsplan ur ett jämställdhetsintegrerat perspektiv. I planens övergripande mål står det följande: "Att utveckla musikskolan till kulturskola". Genom bl.a. samarbete med studieförbunden och föreningar försöker Kultur- och fritidsavdelningen bredda och utöka kulturutbudet i första hand för ungdomar. De ungdomar som själva utövar någon form av kultur har möjlighet att söka bidrag för olika projekt t.ex. utställningar, konserter, dans och teater.

Det pågår en satsning inom gymnasieskolans TC-college att väcka intresse för tekniska ämnen för både tjejer och killar i tidiga åldrar. Ansvariga lärare har varit runt till kommunens grundskolor och informerat samt byggt tekniklego med eleverna.

Kommunledningsförvaltningen har anställt en processledare för jämställdhetsintegrering som kommer att arbeta tillsammans med alla förvaltningar för att säkerställa att den service (inklusive skolan) som kommunen ger, ges utifrån lika förutsättningar för män/kvinnor, pojkar och flickor.

Mångfald (hur kan svenskar och invandrare mötas) - Hjalmar har en likabehandlingsplan, jobbar med kontaktklasser och gemensamma aktiviteter mellan olika program och programmet för språkintröduktion. Dessutom har det startats upp en dramagrupp på Hjalmar för att finna naturliga mötesplatser mellan ungdomar. Lärarna har fått en studiedag i demokrati- och integrationsfrågor, och Elisabeth Lindholm har besökt många klasser både i grundskolan och gymnasiet och diskuterat mångfaldsfrågor. Lärarna har även fått ytterligare studiedagar och utbildningar med fokus på mångfaldsfrågor.

Utbildningen Mångfald och Dialog görs våren/sommaren 2012 för alla kommunens chefer. Flera av kommunens projekt syftar till ett förbättrat mottagande och förbättrad intröduktion för nyanlända barn och ungdomar.

Mobbning - Under läsåret 2010-2011 har SET-utbildaren inom grundskolan arbetat 20% med att bland annat inventera behovet av nya handledare, utveckla SET-tipsbanken på zonline, anordna nätverksträffar för handledarna, implementera SET på gymnasiet, på olika sätt stötta SET-handledarna i grundskolan och genomföra handledarutbildning.

Hjalmar Strömerskolan arbetar aktivt med likabehandlingsplanen samt planen mot kränkande behandling, dels på mentorstiden med eleverna och dels pågår arbetet med lärarna. Särskilt fokus på detta vid speciella tillfällen under läsåret.

Hälsa - ANDT: Kommunen arbetar numera med särskilda program för föräldrautbildning/-information. 4 gånger per år genomförs antilångningskampanjer utanför Systembolaget. Även för narkotika hålls föreläsningar för föräldrar. Det finns en särskild person som jobbar med tobaksprojekt i skolan. Ett infobladd om drogförebyggande kommer att skickas ut med start i december 2011. I de här frågorna arbetar man i samverkan mellan skola, socialtjänst och polis. I Vit-februarikampanjen används unga vuxna och deras fritidsaktiviteter som förebilder på affischerna.

I kommunens folkhälsoprogram som antogs i november 2011 är barn och ungdomar en prioriterad målgrupp inom samtliga målområden; delaktighet och inflytande, ekonomiska och sociala förutsättningar, barns och ungas uppväxtvillkor, fysisk aktivitet, matvanor och livsmedel, samt tobak, alkohol, doping, narkotika och spel.

Fritidsgård - En ungdomsgård startade i december 2011 i Strömsund (Pelar'n). Den är bemannad med fritidsledare och öppen kvällar och helger.

Bowlinghall - Beträffande bowlinghall drog IFK igång ett arbete om detta efter konventet. Ett förslag presenterades för kommunstyrelsens arbetsutskott som innefattade 6 st bowlingbanor och möjlighet till andra aktiviteter i "gamla Grelsgård" (huset bredvid ishallen). IFK och kommunledningen konstaterade att möjligheter fanns och beslut togs att gå vidare med en förstudie och en viss summa pengar

anslogs till det. Under sommaren tog IFK beslut att fokusera på sin kärnverksamhet, dvs befintliga idrotter och dess anläggningar, och därför finns det för närvarande ingen som driver frågan. Att bowlingintresset är stort är klart, det som behövs nu är personer som vill ta upp stafettpippen och driva frågan vidare! Är du intresserad att vara den personen så hör av dig till camilla.hulkki@stromsund.se.

Delaktighet och engagemang - Luppundersökningen och ungdomskonvent kan komma att genomföras igen 2012. I arbetet med ny översiktsplan samverkar kommunen med gymnasieskolan.

Utbildning och jobb - Arbetsförmedlingen bedriver löpande "brytprojekt" för att t ex utbilda kvinnor till typiska mansyrken. För arbetssökande finns möjligheter till coaching.

Kommunen har, eller är delaktiga i, flera projekt som innebär ökad anställningsbarhet för ungdomar och studie- och yrkesvägledning till grundskoleelever.

Livskvalitet: Projektet "Livet på landet" som vänder sig till tyskar, holländare och danskar i första hand avser att marknadsföra kommunen för personer som vill flytta från storstadsområden i första hand.

Ungdomsrabatter på bostäder i Hoting - Ungdomsrabatter i Hoting har genomförts under hösten 2010. Gav inte en enda uttyrd lägenhet.

Bättre samordning när det gäller bostäder - Under 2011 har det bildats en fastighetssamordningsgrupp som består av Kommunchef, kommunens fastighetssamordnare, SHB och representanter från samtliga kommunförvaltningar. Ger en betydligt effektivare totalsamordning.

Ekologisk och närproducerad mat i skolan - En matpolicy har tagits fram för kommunen där bland annat där frågorna om närproducerat, tillagning från grunden, frukt och grönt varje dag, m fl ingår. I dagsläget kommer ungefär en fjärdedel av maten/råvarorna från de fyra nordligaste länen och ca 7-8 procent är ekologiskt.

Miljö: Projektet Vindkraftcentrum och all verksamhet som bedrivs genom kommunens noduppdrag för vindkraftsfrågor har som syfte att öka affärsmöjligheterna och därmed öka de positiva effekterna av vindkraftssatsningarna i kommunen.

Kommunikationer - När det gäller kollektivtrafik är det rätt dyrt att utöka utbudet mot det som finns idag. Det utbudet strävar kommunen efter att kunna behålla. Däremot kan det vara bättre att, i samråd med ungdomarna, fokusera på särskilt insatta turer vid olika evenemang.

Kommunens hemsida - Kommunen har numera en policy för sociala medier och det är upp till varje verksamhet att starta t ex en Facebook-sida utifrån den policyn. Det är inte bara att göra en sida - den ska också skötas och administreras. Det finns en sida på kommunens hemsida som skapades efter ungdomskonventet och den heter *Ung i Strömsund* och nås från startsidan. Där kommer allt som rör ungdomar att läggas ut; nyheter, evenemang, information, mm. Evenemangskalendern är beroende

av att arrangörer skickar in sina aktiviteter. Det kommer också finnas också en funktion där man kan kryssa i om evenemanget berör ungdomar särskilt.

Mer jävlar anamma krävs av oss i byarna - Att byarna har "jävlar anamma" visar inte minst den senaste tidens insatser mot Telias nedmontering av fasta telefonnätet. Britt-Marie Norman, Fjällsjö Framtid, fick dessutom ta emot Stora Landpriset 2011 för sin kämpaglöd för bygden.

Viktigt att marknadsföra byarna - Byarna marknadsförs även via kommunens hemsida; <http://www.stromsund.se/80.html>

Vad krävs för att göra byarna attraktiva - Kommunen och SUAB satsar på Landsbygdsutveckling genom att bland annat gå in med tid och pengar i Leader 3sam, läs mer på www.3sam.eu Projektperiod; 2008-2013, ca 20 miljoner att fördela till små projekt i byarna. Finns även särskilda ungdomspengar som kallas för "Sixten". Minst 3 ungdomar kan tillsammans söka pengar för att genomföra "sina projekt". www.3sam.eu/sixten. Beslutade projekt i Strömsund är teknikbana för golf, bildande av ungdomsråd i Frostviken, rampbyggande av ungdomarna i Tåsjö snöskoterklubb, konst och identitet - projekt för att förbättra utseende på trist klassrum.

Forum på hemsidan, bättre dialog med byarna/medborgarna - SUAB finns på Facebook med möjlighet till inspel och dialog i frågor som rör landsbygds- och näringslivsutveckling; <http://www.facebook.com/stromsunds.utvecklingsbolag.ab>

Kommunen deltar i ett rikstäckande nätverk för att utveckla medborgardialogen. En del i det är ungdomskonventet, andra är det medborgarmöten som genomförts 2011 i Gäddede, Hoting och Backe samt den dialog som genomfördes om Folkets Hus i januari 2012. Under 2012 genomförs flera medborgardialoger genom att använda elektroniska verktyg, en av dessa är den nystartade e-panelen för Översiktsplanen.

Uppföljning efter ämne

Här följer en mer detaljerad uppföljning av det som diskuterades under konventet, sorterat efter ämne.

1. Attityder till Strömsund

Hur är det?

Det finns fördomar om Strömsund; låg utbildning, oengagerade, kvinnor i vården – män i industrin. Att välja vad man studerar är ofta ett kompisval och fritidsmöjligheter spelar också in. Var man flyttar beror också på var det finns arbete. De som har nära till studerar hellre i Östersund eftersom utbudet är bättre. Informationen om möjligheten att studera här efter gymnasiet samt tillgängliga arbeten är för dålig.

Vad gör vi åt det?

- Kan bli bra om elevhemmet får möjlighet att ta emot elever från kommunen.
- Attityder ett vuxenansvar.
- Skapa förutsättningar för att stanna.
- Info under skoltid om kommunen som arbetsgivare. Praktik. Kommunen behöver arbetskraft inom kort.

Vad har hänt efter konventet?

En elev- och föräldraenkät är genomförd i grundskolan 2011. Den visade bl.a. att eleverna trivs, känner sig trygga i skolan, blir bra bemötta i skolan och är nöjd med skolan i sin helhet.

Info under skoltid: Gymnasieskolan har anordnat en halvdag med information till åk3 där inbjudna gäster från olika utbildningsanordnare, representanter från kommunen och näringslivet närvarat. Informationen från kommunen handlade till största del om arbetskraftsförsörjningen i framtiden och tillgången på lediga tjänster inom kommunen. Dessa informationstillfällen skapar förutsättningar för ungdomar att stanna kvar på orten.

Skolan har fått information om att representanter för kommunen gärna informerar i skolan och att skolan är välkomna att göra studiebesök i kommunal verksamhet.

Skapa förutsättningar att stanna: Samverkanshusets/På Vägs verksamhet med syfte att öka anställningsbarheten ökar förutsättningarna för våra ungdomar att kunna stanna i kommunen.

Lärcentrum informerar om möjligheter till distansutbildningar på högskolenivå.

2. Skolfrågor

Skolmat

Hur är det?

Miljön i matsalen är bra (Vattudal) och det är bra variation på maträtter. Salladen är bra. Maten tar ibland slut vilket inte är bra. Ofta dålig kryddning, grytorna är utspädda och det är grytor för ofta. Gäddede får beröm, genomgående bra och inga halvfabrikat.

Vad gör vi åt det?

- Maten ska vara god och **varm**.
- Bättre belysning i Hjalmarsskolans matsal.
- Gärna alternativ rätt, ev. vegetariskt alternativ.
- Mer sallad på Vattudal.
- Mera överraskningar istället för fast matsedel.
- Förbättrad miljö i matsalen [generellt].
- Alternativ till mjölk?
- Restaurangskolan gör maten till Hjalmar
- Matråd för Hjalmar – miljö, matsedel, osv.

Vad har hänt efter konventet?

I april 2011 gick grundskolans matenkät ut till totalt 1054 grundskoleelever i årskurserna 1-9. Enkäten besvarades totalt av 878 grundskoleelever, vilket blir en svarsfrekvens på 83 procent. Kvalitetsutvecklaren har i juni 2011 presenterat och överlämnat den till cheferna i kostavdelningen. Enkäten handlade om bemötande, miljön i skolmatsalarna samt vad eleverna tycker om skolmaten.

Även elev- och föräldraenkäten 2011 berörde maten i skolan. Vattudalsskolan har börjat med matråd from 12 maj 2011.

Det finns redan vegetariska alternativ samt alternativ till mjölk (vatten). Mer sallad, som tex på Hjalmar, är förenat med ett högre portionspris. Fast matsedel måste finnas, det är ett krav från bland annat föräldrar och media.

Elevrådet på Hjalmar utgör forum för synpunkter av alla slag; även gällande skolmaten. Elevskyddsombuden väljer två representanter till matgruppen som även består av kökschef, rektor och skolmåltidspersonal.

Hjalmar har fräschat upp miljön i matsalen genom att sätta in nya lampor i taket. Det ger ett mysigare ljus och trevligare intryck. Maten håller sig även varm då vi bytt ut matvagnarna för varmhållning mot nya samt inrett matsalen så att den mer skall likna en restaurang.

Restaurangskolan gör maten till Hjalmar: Restaurangskolans kapacitet räcker inte för att göra maten på Hjalmar annat än vid speciella tillfällen.

Gymnasieskolan – hur göra mer attraktivt

Hur är det?

Bra stämning på skolan. Ganska liten skola men okej med elevutrymmen. Skolmaten är okej men den måste serveras på ett trivsamt sätt, rent och fräscht. Större salladsutbud.

Vad gör vi åt det?

- En dator till varje elev – gör skolan mer modern!
- Kanoner i klassrummen.
- Mera moderna utbildningsformer, t.ex. distans.
- Satsa på vissa program. Ej för små klasser. (<10).
- Idrotten – mera undervisning, både teori och praktik. Ta bort tävlingsmomenten. Tvinga inte att vara med i lagidrott.

Vad har hänt efter konventet?

En dator till varje elev: I år har alla i åk1 fått en egen dator att disponera under sin studietid, kommande åk1 som börjar HT-12 kommer även de att få en egen dator.

Kanoner i klassrummet: Vi har utrustat de flesta ämnessalar med projektor, arbetet fortgår.

Distans: Skollagen begränsar när det gäller just distansundervisning, men behov finns t ex för modersmålsundervisning, där kreativa lösningar utan att strida mot skollagen behövs. Regionförbundet jobbar med frågan för t ex SFI-undervisningen.

Ej för små klasser: Små klasser läser tillsammans i gymnasiegemensamma ämnen t ex i en grupp som heter EKESHUSA (dvs Ekonomi, Estet, Humanist och Samhällsvetenskap).

Skolan i Hammerdal

- Flera datorer, bärbara
- Fixa till parkeringen vid Taxi, skaffa innebandy, fotboll eller annat mål. Man får ej parkera där.

Vad har hänt efter konventet?

Skolchefen fick i uppdrag från KF (2010-09-22 § 63) att inventera IT-behoven inom förskola och skola samt att ge förslag till hur fördelningen av resurser ska ske. Dessa har fördelats och Hammerdal har 2011 fått följande:

Komplettering av föråldrad utrustning ca 160 kkr
Nyanskaffning av utrustning ca 85 kkr

Arbetsro i skolan

Hur är det?

Blir allt sämre och förhindrar godkända betyg och att man lär sig, stor del av lektionen går åt till att hålla ordning. Hälften mår psykiskt dåligt pga. trakasserier och mobbning. Hög bullernivå så man hör inte läraren och andra elever. Elever kränker lärare, säger kränkande ord.

Vad gör vi åt det?

Inga förslag.

Vad har hänt efter konventet?

Hjalmar arbetar aktivt med likabehandlingsplanen samt planen mot kränkande behandling, dels på mentorstiden med eleverna och dels pågår arbetet med lärarna.

Under lå 11/12 är ledarskapet i klassrummet i fokus för Hjalmars lärare. Läsåret inleddes med studiedagar (gemensamt med grundskolan) med John Steinberg. Hjalmars lärare läser Steinbergs bok Lektionen är helig under läsåret med gruppdiskussioner vid 6 tillfällen där utvalda kapitel ur boken fokuseras. Detta för att skapa utrymme för reflektion och diskussion kring lärarens egen praktik. Arbetet planeras fortsätta även nästkommande läsår.

3. Mångfald, jämställdhet och mobbing – förhållningssätt till varandra

Jämställdhet eller varför vill inte tjejerna stanna?

Hur är det?

Mansdominerat samhälle både när det gäller kultur, fritidssysselsättningar och jobb. Tjejer flyttar för att plugga och kommer inte tillbaka. Finns inte jobb för de tjejer som kommer tillbaka från att ha pluggat. Om man får jobb så kan tjejer tänka sig att bilda familj och bo här. Det är inte alltid så att man letar utbildning för att få åka härifrån. Det är inte häftigt att vara kvar (looser), man måste ut och se sig om. Detta är starkare hos tjejer än hos killar. Det finns mer jobb för killar så de är inte "losers". Tjejer vill jobba som ledarskribent, inom kriminalvård, kulturutveckling, biomedicin, mm. Fritid- det finns mest bara idrott, mest killar som idrottar. Killarna har starkare kultur att jaga, fiska och köra skoter. Tryggheten är en stark faktor för att komma tillbaka om man har jobb. Trygghet och familj och är anledningar till att man stannar kvar.

Vad gör vi åt det?

- Hur få in fler tjejer i industrin?
- Önskar kulturskola, dans, musik, drama, bild (ska starta tidigt). Strömsunds kulturliv är inte så bra.
- Jämställdhetsarbete måste pågå från tidiga år och fortsätta hela tiden.

Vad har hänt efter konventet?

Barn-, kultur- och utbildningsnämnden har (2011-07-13 § 71) antagit en ny Kultur- och fritidsplan ur ett jämställdhetsintegrerat perspektiv. I planens övergripande mål står det följande: "Att utveckla musikskolan till kulturskola".

Genom bl.a. samarbete med studieförbunden och föreningar försöker Kultur- och fritidsavdelningen bredda och utöka kulturutbudet i första hand för ungdomar. De ungdomar som själva utövar någon form av kultur har möjlighet att söka bidrag för olika projekt t.ex. utställningar, konserter, dans och teater.

Under 2010 sker ett utvecklingsarbete i Barn- och utbildningsförvaltningen med jämställdhetsintegrering av verksamheten, vilket medför att all redovisning delas upp på pojkar och flickor (se kvalitetsredovisning 2010).

Det pågår en satsning inom gymnasieskolans TC-college att väcka intresse för tekniska ämnen för både tjejer och killar i tidiga åldrar. Ansvariga lärare har varit runt till kommunens grundskolor och informerat samt byggt tekniklego med eleverna.

Kommunledningsförvaltningen har anställt en processledare för jämställdhetsintegrering som kommer att arbeta tillsammans med alla förvaltningar för att säkerställa att den service (inklusive skolan) som kommunen ger är ur lika förutsättningar för män/kvinnor, pojkar och flickor.

Mångfald – hur kan svenskar och invandrare mötas?

Hur är det?

Skräckexempel finns från skolan där elever gått i 3 år utan att prata med varandra. Brist på naturliga mötesplatser. Kulturella och religiösa skillnader. Skolan är en naturlig mötesplats. Lågstadiet framförallt, leker tillsammans. Högstadiet blir en ny värld. Det finns en rädsla och blyghet hos oss svenskar. Borde väcka mer nyfikenhet än rädsla. Vår kultur är återhållsam. Invandrarungdomar är också osäkra. Det finns fördomar särskilt mot uzbekerna. De bygger mestadels på okunskap.

Vad gör vi åt det?

- Bryt isen! Våga fråga, våga prata! Möt varandra. Mer kunskap om varandra, t.ex. via tjej- och killsamtal. Jobba med båda grupperna! Frågor och svar måste upp till ytan i grupper där man känner sig trygg.
- Lärarna borde ta ansvar och dela in i grupper så att det inte blir vi och dom. Skapa förutsättningarna! T.ex. dialog. Bryta mönstret! Ungdomar försöker få till grupper med svenskar och flyktingar för att göra gemensamma saker, t.ex. läsläsning, måla, spela. Viktigt att personal hjälper till.
- Praktik hos varandra i olika klasser, IVIK + SP, mm.
- Informationsbrist leder till ryktesspridning. Gå ut i klasserna och informera! Och via studieförbund.
- Hur ska invandrarna kunna hålla sina regler och samtidigt vara öppna för våra?
- Vi pratar alltid om det som är annorlunda, fokusera istället på det som förenar oss.
- Ungdomar har en viktig uppgift att upplysa sina föräldrar.
- Hur länge är man invandrare istället för invånare? Vi får en stämpel som sitter i.
- Alla måste stå upp för allas lika värde.

Vad har hänt efter konventet?

Elevrådet, Hjalmar Strömer:

Barn- och fritidsprogrammet har aktiviteter tillsammans med IVIK (språkintröskning). De träffas och gör roliga saker inom och utanför skolan. Elevrådet har diskuterat kontaktytor mellan IMSPR-elever och andra elever utifrån intresseområden. Hur det ska praktiserats är ännu inte klart, men intresse finns och diskussion pågår.

Bryt isen: Inför detta läsår (11/12) har det startats upp en dramagrupp på Hjalmar, detta med syfte att finna naturliga mötesplatser mellan ungdomar. I dagsläget är det 12 elever som är aktiva i dramagruppen, av dem är två elever nyanlända.

Bryta mönster: En studiedag för lärare under höstlovsveckan ägnades åt demokrati- och integrationsfrågor. Att diskussioner och utbildningsdagar börjar i personalgruppen ger verktyg för lärare att föra diskussionen vidare i klassrummen.

Informationsbrist: Elisabeth Lindholm har besök många klasser både i högstadiet och i gymnasieskolan och diskuterat mångfaldsfrågor. Gymnasieskolan i samarbete med Röda korset har genomfört studiedag för personalen och temadag för elever i årskurs 3. Lärare har deltagit i flera utbildningstillfällen anordnade av KIN (projektet Kompetensutveckling för integration) om mångfaldsfrågor, t ex Pedagogisk rehabilitering och Framgång genom språket,

Alla måste stå upp för allas lika värde: MOD-utbildning (Mångfald och Dialog) för kommunens chefer är uppstartad vårvintern 2012 och eventuellt blir det för fler medarbetare.

Övrigt: Arbetet i projekten Begripligt hela vägen och Barnintroduktion syftar till ett förbättrat mottagande och förbättrad introduktion för nyanlända vidarebosatta barn och ungdomar samt en ökad kunskap och tvärspektoriell kompetens inom mottagande av nyanlända barn och ungdomar.

Mobbning

Hur är det?

Ofta gång som mobbar. En del vuxna bryr sig inte. Mobbare är fega och mår dåligt själv, får en viss status i gänget. Experter på att rikta så att vuxna inte förstår vem som är mobbare. Skillnad på tjej- och killmobbare. Gängbildning i klassen. Vissa skolor har lite mobbing andra mycket. I vissa skolor är det fint att vara pluggis. Mobbningplaner finns på alla stadier + gymnasiet. Mobbning på Facebook.

Vad gör vi åt det?

- Man kan känna att det läraren gör inte hjälper, blir bara värre. Måste fram till skolledningen. Lärarna har resignerat.
- Om man ser mobbing - säg till! Alla talas vid i ett rum - löser problemet.
- Ha respekt för varandra, SET 1 gång per vecka, KISAR.
- Viktigt med trygghet i skolan och att man får vara den man är.
- När elever säger ifrån till varandra tar det bättre än när vuxna säger ifrån.

Vad har hänt efter konventet?

Under läsåret 2010-2011 har SET-utbildaren arbetat 20% med att bland annat:

- inventera behovet av nya handledare.
- utveckla SET-tips banken på zonline.
- anordna nätverksträffar för handledarna (Exempelvis den 7/10-2010).
- implementera SET på gymnasiet.
- på olika sätt stötta SET-handledarna i grundskolan.
- genomföra handledarutbildning.

Hos Barn- och utbildningsförvaltningen ligger tyngdpunkten i Likabehandlingsarbetet i dag på varje skolas/förskolas/fritids aktiva åtgärder för likabehandling samt i uppföljning, utvärdering och revidering av verksamheternas Likabehandlingsplaner utifrån gällande lagstiftning. Detta sker tillsammans med barn och elever från respektive verksamhet. Exempelvis genomfördes en enkätundersökning våren 2011 bland elever - och föräldrar av Barn- och utbildningsförvaltningen. Den visade bl.a. att eleverna trivs, känner sig trygga i skolan, blir bra bemötta i skolan och är nöjd med skolan i sin helhet.

Hjalmar Strömerskolan arbetar aktivt med likabehandlingsplanen samt planen mot kränkande behandling, dels på mentorstiden med eleverna och dels pågår arbetet med lärarna. Särskilt fokus på detta vid speciella tillfällen under läsåret.

Kulturdag genomförs varje år på gymnasieskolan.

Elevhälsans kommentar kring mobbingfrågan på gymnasiet: Tycker inte att detta stämmer med hur det är på Hjalmar. Inga lärare har resignerat utan de kommer till oss med sina ärenden och vi tar itu med dem omgående. Ofta kommer den drabbade eleven själv och det är bra. Ibland kommer kamrater och vill vara "anonyma" och då försöker vi lösa problemet utifrån den situationen. Vi anser inte att elever själva ska ingripa utan vi vill att de vänder sig till ngn vuxen. Vi upplever inte att vi har ngt större problem med mobbing här på gymnasiet.

4. Hälsa, tobak-alkohol-droger och sexuella relationer

Sexuella relationer

Hur är det?

Könssjukdomar - ett problem i kommunen? Bra sekretess om de som har könssjukdomar. Attityd - tjejer som har sex = dåligt, killar som har sex = bra. När blir sex fel? Självrespekt och självkänsla. Sex på allmän plats - spännande/förbjudet? Hur tycker killar att tjejer ska se ut? Ideal från modevärlden. Förebilder - vuxna, media. Vi föds som erotiska varelser vilket vi ska vara stolta över.

Vad gör vi åt det?

- Testa sig för könssjukdomar.
- Prata mer om könssjukdomar i skolan.
- Prata om homosexualitet i skolan. Skillnader mellan tjejer och killar och vilka man "tänder" på. Media skapar förutfattade meningar.
- Mer uppmuntran om sex av vuxna i skolan. Mer sexualkunskap i skolan.
- Mer information från barnmorska.
- Gemensamt ansvar om preventivmedel.
- Mer killar på ungdomsmottagningen om preventivmedel.
- Dialog om sex: respekt - till sex, för sin partner, gemenskap. Driften och grupptricket. Vuxensnack. Kärlek. Identitet. Sexdebut.

Vad har hänt efter konventet?

Barnmorska, HC: Vi som barnmorskor har inte varit på skolan med information under det gångna året. Åk 9 får idag alla ett studiebesök på Ungdoms mott i Ösd.

Ungdomsmottagningen i Östersund besöker alla gymnasieskolor i länet en gång/termin. Där finns barnmorska och kurator, manlig/kvinnlig med.

Vi har lättillgängliga tider för provtagning vid underlivsbesvär. Även för p-medels information. Vi bjuder in killarna oftare idag, det gör att vi har fler killar på våra mottagningar när det gäller dialog om val av p medel, men det är långt ifrån att p-medel är en gemensam sak.

Elevhälsan, Hjalmar: Eleverna har alltid möjlighet att prata med skolsköterskan om det här området. Gratis kondomer finns hos skolsyster men inte i fri tillgång. Eleverna får fråga efter dem. Har provat att lägga ut på elevhälsans toa men då tar nån elev flera och leker med kondomerna. Vuxensnack erbjuds alla ettor vid hälsoenkäten.

Kurators kommentar om sexuella relationer, Hjalmar Strömer:

Som kurator är jag inte ute i klasserna och pratar om sex men gör det enskilt med den eller de elever som är intresserade på ett eller annat sätt. Vi har mkt information att tillgå på "vår" toa och det leder ibland till spontana diskussioner.

Alkohol, tobak och narkotika

Hur är det?

Äldre kompisar, hänger på dom. Om man prövar kan man bli fast. "Inte så farligt" – tänker inte på ev. beroende. Prövar för att man inte får, förbjuden frukt. Olycksrisken ökar med drog-/alkoholintag, vilket inte pratas så mycket om. Rattfylla ökar (vanligare på mindre orter). Spärrar försvinner men det blir konsekvenser.

Hälsorisker – ofrivilligt sex, psykiska skador. Hjärnceller dör, hjärtat påverkas.

Rökning – förr var kunskapen lägre, vi vet mer nu. Byteshandel droger mot sex finns inte i Strömsund. Lättare för tjejer att få tag på alkohol. Droger i Strömsund – alkohol, snus, cigaretter, sprayer, metanol, butanol. Attityden till droger? Många använder från åk 6-7. Grupptricket påverkar, kräver styrka att säga nej.

Lätt att få tag på alkohol. Skola, elevhälsa, föräldrar, kompisar – hör men lyssnar ej. Tobak; langning från kompisar, t o m föräldrar. Lärare som snusar – hur? Trugar på fester – varför gör vi så? Mängden alkohol – dricker tills man stupar. Vilka hälsobefrämjande aktiviteter gör man på helgen? Svårt då alkohol mer eller mindre är inblandat.

Vad gör vi åt det?

- Vart prova alkohol första gången? Inte hemma! Föräldrar bär största ansvaret. Viktigt att de är tydliga. Att de inte ger gift till sina barn! Vuxna som förebilder. Mer upplysning till föräldrar om narkotika. Viktigt att föräldrar har konsekvenstänkande – belöning, t.ex. körkort, utgångsförbud.
- Fler poliser ute på kvällarna.
- Önskar mer info kring alkohol, narkotika och tobak tidigare i årskurserna.
- Måste ändra attityd till att det är tufft [att inte röka/dricka]. Känner sig utanför om man inte röker/dricker.

- Non-smoking-generation gav effekt.
- Metoder för information:
 - Olika metoder i skolan, besök, fakta, mm.
 - Upplysningsfilmer
 - Livskunskap – stärker självkänslan.
 - Skräckpropaganda kan ge motsatt verkan.
- Framtid: märka alkoholen som köps och koppla till inköparens leg. Kan följas upp i samband med beslagtagande. Langning.
- Nyttja distriktsläkare för info om effekter.

Vad har hänt efter konventet?

En inventering och redovisning har gjorts av det tobaksförebyggande arbetet, arbetsmetoder och material i kommunens grundskolor läsåret 2010/11.

ÖPP/Effekt

10% tjänst som innehåses av Åsa Gustafsson, som genomför Effekt-presentation (tidigare Örebro Preventions Program) på föräldramöten i åk 6 - 9, 1-2 ggr/läsår. På en del skolor sköter man själva detta. Presentationen består av en faktadel, därefter ges tillfälle för föräldrarna att diskutera om man kan hitta några gemensamma överenskommelser och i så fall formulera detta, exempelvis "vi föräldrar bjuder aldrig våra barn på alkohol", efter mötet skickas även info till de föräldrar som inte var med. Målet är att stödja föräldrarna i att bli tydligare mot sina barn och att därmed höja debutåldern och dessutom minska graden av berusning.

Föräldraföreläsning

I februari planeras en informationskväll för föräldrar om narkotika/nättdroger, detta sker i samarbete med NBV.

Elevhälsan, Hjalmar: På skolan tar vi alltid tag i och åtgärdar när/om någon elev är onykter på skolan. Det har hänt 2 ggr denna termin. Inga kom på knarkdagen/kvällen som anordnades!

Tobak

30% tjänst som innehåses av Susanne Sjödin arbetar med ett tobaksprojekt, som innehåller kartläggning av det tobaksförebyggande arbetet i skolorna, metodinventering, spridning av nytt ANDT-material som är kopplat till nya skolplanen, samarbete med tillsynsansvarig gällande "rökfria skolgårdar", utveckling av rökavvänjningsstöd i skolan mm.

Antilangningskampanjer

Ca 4 gånger per år genomförs antilangningskampanj utanför systemet. Syftet är att påminna de vuxna om deras ansvar och därmed minska langningen. Här samarbetar många olika aktörer både från den offentliga sektorn och frivilligorganisationerna.

Drogförebyggarna

Från och med december 2011 kommer drogförebyggande samordnare att skicka ut ett infoblad bl.a till intresserade föräldrar. Detta för att hålla alkohol- och drogfrågan aktuell, sprida information om olika drogförebyggande insatser bland annat från polisen, inspirera föräldrar till ökat gemensamt ansvar och påminna om vikten att vara tydlig som förälder. Även info från andra drogförebyggande aktörer.

Samverkan

Samverkan mellan skola, socialtjänst och polis genomförs kontinuerligt med fokus på att få en gemensam bild av det aktuella alkohol- och drogläget bland våra ungdomar. Även gemensamma strategier diskuteras. Samordning sker av "bemanning" i samband med arrangemang som många ungdomar besöker.

Information

I Backe har man bjudit in distr.läkaren till skolan för att informera om ANDT.

Barnmorskan vid HC frågar alla snus/ rökvanor o alkoholvanor i samband med p-pilleranvändning.

Elevhälsan, Hjalmar: Skolsköterskan tar upp attityder i relation till alkohol (tuffhetsfaktorn) med ettorna under hälsoenkäten.

Elevhälssan tar aldrig in f d missbrukare som föreläsare på gymnasiet.

Vit-februari

I Vit-februarikampanjen används unga vuxna som förebilder på affischerna och i år försöker man på affischerna att marknadsföra olika aktiviteter, en aktiv fritid minskar vanligtvis drickandet.

Folkhälsoprogram

I kommunens folkhälsoprogram som antogs i november 2011 är barn och ungdomar en prioriterad målgrupp inom samtliga målområden; delaktighet och inflytande, ekonomiska och sociala förutsättningar, barns och ungas uppväxtvillkor, fysisk aktivitet, matvanor och livsmedel, samt tobak, alkohol, doping, narkotika och spel.

5. Fritid, särskilt mötesplatser

Mötesplatser, t.ex. ungdomsgårdar

Hur är det?

Kommunen har en del lokaler man kan använda, bland annat Pelarsalen, för t.ex. dans. Problem att intresse för vissa aktiviteter bara finns en kort tid och att en del vill bara gå om det finns möjlighet att vara alkoholpåverkad. Det är skillnad på hur aktiva ungdomarna själva är (mer delaktig och ansvarstagande ute i byarna).

Ungdomsgård - prova-på-aktiviteter, något för de som inte idrottar. Finns en stor spridning geografiskt av olika aktiviteter (t.ex. motorcross, ridning) av praktiska skäl men det kan vara en idé att ha flera aktiviteter under samma tak. Idag finns Församlingshemmet och Saga i Strömsund, i Hammerdal är det flesta hemma, fritidsgård 2 kv/vecka. Backe, inga mötesplatser, ungdomsgård 1 kv/vecka. Ingen gård i Gäddede Hoting - inget intresse. Mångfaldshuset har ungdomsgård men det är inte så känt.

Behöver eldsjälar. Farligt att lita på en eldsjäl. Väljer man att delta i arrangemang

utifrån vilka som arrangerar? Hur får man ungdomar att välja bort sin dator? Initiativet måste komma från ungdomarna, det är de som vet vad de vill.

Vad gör vi åt det?

- Mer aktiviteter på fritiden i Gäddede. Vill ha tillbaka sin ungdomsgård, kan tänka sig att ungdomarna har hand om den själva då lokalen fortfarande finns kvar. I övrigt vill man ha Friidrott, Ungdomskola. Brist på ledare. Vi har simlokal, men ingen ledare.
- Ungdomsgårdar med "stort" utbud av aktiviteter, satsa på de yngre (åk 1-3) så att det blir en vana att gå dit. Detta är prio 1. Fritidsgård/aktivitetshus, bowlinghall (stora kostnader?), motorgård, internetcafé – spela spel. Arrangera LAN. Musik/replokal, finns det? Ev. olika åldersgrupper. Sällskapsspel, tv-spel, delaktighet, fika, vuxen ledare. Gärna tillsammans med andra, andra åldrar, andra arrangemang (ex dans), andra kulturer. Datorfria mötesplatser.
- Öppna ungdomsgård i Pelar'n igen några kvällar per vecka.
- Finns lokaler på alla orter? Kostnader? Planera verksamheter tillsammans. Ungdomar är gärna med och driver ungdomsgård.
- Alkohol fria tillställningar.
- Vill ungdomar ha en ungdomsgård med personal eller vill de driva själva? Samarbete med Hjalmars barn- och fritidsprogram?
- Sprid arrangemang i hela kommunen och ordna bussresor mellan.
- Kefas kan förflytta sin verksamhet till någon annan lokal en dag i veckan. Kyrkan måste vara där människor finns.
- Aktiviteter på skolrasterna.
- Man måste locka ungdomar till ungdomsgården, t.ex. biokvällar och gratisfika.
- Viktigt med den sociala biten, behöver inte vara så organiserat, räcker med bra lokal och möjlighet till fika.
- Kajen inte så intressant, ligger avsidet och mycket investeringar. Får inte bli så avancerat.

Vad har hänt efter konventet?
En ungdomsgård startade i december 2011 i Strömsund (Pelar'n). Den är bemannad med fritidsledare och öppna kvällar och helger.

Motorgård

Hur är det?

Motorintresse borde öka om det startas en motorgård, många intresserade i Hammerdal. Även yngre tjejer och killar som är intresserade.

Vad gör vi åt det?

- Motorgården borde öppnas igen. Med servicelokal.
- Ev. ett bra ställe vid crossbanan.
- Lokal i Hammerdal Shell eller Samhall?
- En bil som projekt så att man lär sig.
- Stort ansvar med säkerheten. Oljeavskiljning till lokalen.
- En person som kan vara där, lära ut och ställa upp med hjälp.

- Tex medlemsavgift så man tjänar lite, sen reparera och sälja bilar så man drar in en slant.
- Har önskat förut att få på elevens val men gick inte att ordna. (Gärna 80 min pass).
- Samla ihop oss som gillar motorer och lägga förslag. Sätt upp lappar och kolla om någon kan hjälpa till.

Vad har hänt efter konventet?

Susanne:

Har inte beslutats något i frågan. Fokus har legat på att få igång Ungdomsgård i Strömsund.

Bowlinghall

Hur är det?

För hela familjen, drar hit turister.

Vad gör vi åt det?

- Lokal – skyttegymns lokaler då skyttegymnasiet försvinner? Kan rymma både skytte och bowling. Eller gamla bussgaraget?
- Kanske kan man köpa utrustning begagnat?
- Måste hitta sponsorer.
- IFK arrendera och sköta driften?
- Göra ett medborgarförslag.

Vad har hänt efter konventet?

Beträffande bowlinghall drog Bo Danielsson, IFK, igång ett arbete om detta efter konventet. Väl medveten om Grelsgårds status presenterade han ett förslag för kommunstyrelsens arbetsutskott som innefattade 6 st bowlingbanor och möjlighet till andra aktiviteter i huset. Bo, kommunchefen och J-O Olofsson gick runt och konstaterade att möjligheter fanns och att gå vidare med en förstudie. Senare kom förslaget upp i kommunstyrelsen, som enhälligt ställde sig positiva och en viss summa pengar anslogs till en studie.
--

Under sommaren kom det dock pråpåer att IFK bör fokusera på sin kärnverksamhet, dvs befintliga idrotter och dess anläggningar, varför Bo meddelat kommunchefen att IFK i nuläget inte är beredd att gå vidare.

Detta utesluter ju inte att frågan bör lyftas vidare. Att bowlingintresset är stort fick Bo många bevis på, det som behövs nu är en eller flera personer som vill ta upp stafettpippen och driva frågan vidare!

Kajen som mötesplats

Hur är det?

Pengar finns sökta för vattenhopp och aktivitetshus. Plats för ungdomar/invandrare som är med i planering/uppbyggnad och drift. Attraktiv mötesplats idag, sommartid. Snöfestival, skoterträff, skridskor, hockey, tillgängligt för alla. Kafé, skoter, musik- En plats för alla, i första hand ungdomar.

Vad gör vi åt det?

- Börja smått, utvärdera, utveckla.

Vad har hänt efter konventet?

Susanne:

Inte aktuellt i dagsläget. Ungdomsgård på pelarn.

6. Delaktighet och engagemang

Hur är det?

Ungdomsråd: En möjlighet för ungdomar att påverka. Är elevråd grunden för ungdomsråd? Gymnasiet – för lite marknadsföring av elevrådet, oklart vad elevrådet kan göra/åstadkomma. Kan diskutera t.ex. miljöfrågor, källsortering i skolan, fritid och framtid. Viljan att bestämma, finns den? Hur ta kontakt med politiker? Ex via receptionen i kommunhuset. Delaktighet vid sammanträden [nämnderna] – välkomna att delta! Skillnad på flickors och pojkars intresse och vad kommunen satsar på. Inte många vuxna som lyssnar på ungdomar (inte på vuxna heller).

Vad gör vi åt det?

- Ungdomsråd? Lika upplägg som övriga råd. I Strömsund vet inte ungdomarna var de ska vända sig om de vill något, då kan ett ungdomsråd vara bra. Behöver stöd från tjänstemannaorganisationen. Diskussion om sammansättning behövs.
- Den här dagen [ungdomskonventet] kan bli omstart/nystart av ungdomsråd eller annan form.
- Ungdomar kan prata ihop sig om t.ex. bowlinghall, motorstadium, mm. Vuxna kan behövas. Ta förslaget till kommunen, ex via medborgarförslag.
- Eget engagemang från ungdomar leder till hållbara alternativ som kan leva kvar.
- Elevrådet ger oftast ingenting, förslag läggs men det sker inget. När det händer något vill man få återkoppling för förståelse för vad som gjorts eller inte gjorts.
- Uppmaning att ta kontakt med någon förening eller någon engagerad vuxen.
- Delaktighet: som den här dagen men med fasta teman så man kan välja i förväg. Bra dag!

Vad har hänt efter konventet?

Elevrådet, Hjalmar Strömer: Istället för ungdomsråd bör man hellre börja med en webbsida, möjligen en facebookside. Att kunna vara delaktig handlar om en blandning av olika vägar att göra det på.

I elevrådet förs en diskussion om ökad transparens, att man tydligare visar vad man gör i rådet.
--

En Lupp-undersökning ska göras hösten 2012 och resultatet kan sedan bli ett underlag till ett nytt ungdomskonvent våren 2013.

Arbetet med en ny översiktsplan har påbörjats och en ungdomsmedverkan sker via gymnasieskolan.
--

7. Framtid

Utbildning och jobb

Hur är det?

Lätt att man stannar på studieorten om man får jobb efter studierna. Svårt att gå distansutbildning om det är en mer praktisk utbildning. Speciella utbildningar leder ofta till att man får flytta någon annanstans. Arbetslös efter studenten - måste vara beredd att flytta. Vill ut och "leva" och sedan komma tillbaka för att skaffa familj. Påverkas av syskon - flyttar de blir man mer motiverad att flytta. Har man en stark längtan för att utvecklas ska man ut och se sig om och sedan komma tillbaka. Många vuxna förväntar sig att man flyttar åtminstone några år. Inflyttning - holländare och tyskar men inte så attraktivt för unga.

Komma tillbaka efter utbildning - finns inga jobb här. Skapa sitt eget jobb? Starta eget? Pensionsavgångarna - inte säkert att det blir så många lediga jobb som de som går pga. omstruktureringar. Jobbet styr var man kan bo. Är det bra jobb man bo i glesbygd. Det krävs jobb för att man ska stanna eller komma tillbaka. Finns inte mycket jobb, byggbranschen dock lovande. Hög ungdomsarbetslöshet, ser ändå ljus ut med tanke på generationsbytet. Turistnäringen är störst och blir ännu större.

Vad gör vi åt det?

- Andra jobb för kvinnor än vård och skola.
- Fick inte så mycket råd från studievägledaren innan gymnasiet, måste få info om vilka kurser man behöver för att kunna läsa vidare, t.ex. om man går restaurang och vill bli konditor sen.
- Information - informera tidigt om vilka jobb (branscher) som kommer att bli lediga.
- Nuvarande kompetens: Inventera den kompetens ungdomar har och få ut till företagen.
- De som vill stanna och har jobb kan behöva hjälp av en coach som man kan få stöttning av.
- Globalisering - världen blir mindre, viktigt att kommunen jobbar med rörlighet, ambassadörer.
- De som går restaurang kan bli ambassadörer i ex Åre och på Gotland.
- Sammanhängande praktikveckor för byggprogrammet istället för veckodagsuppdelning.

Vad har hänt efter konventet?

Peter Frost, AF: Arbetsförmedlingen är en stor utbildningsinstans i samhället och ambitionen om att bryta könsmonster när det gäller yrkesval är mycket levande. Flera "Brytprojekt" har bedrivits under årens lopp där vi prioriterat att utbilda kvinnor till "typiska mansyrken" och omvänt. Projekten har haft varierande framgång. Min bestämda uppfattning är att attitydförändring i samhället i stort krävs för att uppnå en verklig förändring och där är dagens unga viktiga som pionjärer!

Information om vilka jobb (branscher) som kommer att bli lediga:

Arbetsförmedlingen presenterar två prognoser kring överskotts- och briststyrken varje år. Prognoserna redovisar företagens uppfattningar kring efterfrågan på arbetskraft i närtid och framtid. Prognoserna redovisas på Arbetsförmedlingens hemsida och anses tämligen tillförlitliga.

Inventera den kompetens ungdomar har och få ut till företagen:

Arbetsförmedlingen matchar varje arbetssökande mot alla arbeten i hela landet som den arbetssökande har utbildning och/eller erfarenhet från. Vi får också ofta in förfrågningar från företag där de specificerat kompetenser och/eller erfarenheter hos den arbetskraft de söker.

För Arbetssökande hos oss finns möjligheter till coachning både från arbetsförmedlare och kompletterande aktörer (privata coachföretag).

Arbetsförmedlingen har eures-advisers som kan informera och förmedla jobbmöjligheter i f a europa. På Arbetsförmedlingens hemsida Platsbanken finns också lediga jobb från alla världsdelar. Många Strömsundsungdomar söker och får jobb i Norge.

Arbetsförmedlingen arrangerar rekryteringsmässor inför varje vintersäsong i Åre och vi arrangerar bussresor för arbetssökande till dessa mässor.

Framtid- och utvecklingsförvaltningen: Projektet Plug-In som Regionförbundet är projektägare till kan innebära insatser riktade mot grundskoleelever när det gäller info från SYV. Detta för att öka förutsättningar för att eleverna väljer rätt program och är förberedda på vad de innehåller och stannar kvar gymnasietiden ut.

Gruppaktiviteten – Comandot – i På Väg-projektet, jobbar t ex med att stärka och inspirera med motivationshöjande insatser för att öka deltagarnas anställningsbarhet. Målet är att utifrån gruppverksamheten får deltagarna skapa sin egen planering hur de ska gå vidare till exempel arbete, praktik eller studier.

Livskvalitet

Hur är det?

Vad är bra? Tystnaden, lugnet, friluftslivet (kan se stjärnhimlen!), gymnasiet rätt okej, bra lärare. Tryggt, människorna står varandra nära. I Stockholm blir man en i mängden – här är varje individ viktig. Alla kan vara med och påverka. Enklare att ha barn här, allt finns nära. Bra skolor, slippa tunnelbana och bilköer. Barnen kan vara ute och leka.

Drömbild av kommunen:

- Fler invånare
- Mer kultur
- Varumärket Strömsund positivare
- Bra arbete, eget företag

Vad gör vi åt det?

- Kommunen måste aktivt stötta de som vill stanna, då stannar fler -> ringar på vattnet.
- Man måste drivas av drömmar och visioner, då når man sina mål lättare.

- Blomma ut
 - Sätt Strömsund på kartan
 - Vad är vi speciella på?
 - Norrlands bästa rekreatjonsområde, vandringsleder.
 - Bli något eget – efterlikna inte andra kommuner.
 - Upprusta inlandsbanan

Vad har hänt efter konventet?

Projektet "Livet på landet" som vänder sig till tyskar, holländare och danskar i första hand avser att marknadsföra kommunen för personer som vill flytta från storstadsområden i första hand.
--

Bostäder till ungdomar

Hur är det?

För att komma tillbaka måste det finnas någonstans att bo, viktigt att kommunen har något att erbjuda. Hus som rivs? Dålig information gör att det blir dålig förståelse för detta. Bostäder – finns för få ettor, ännu färre i utbyarna. Svårt att hitta små lägenheter i Strömsund. Idag finns det inga lediga lägenheter i Strömsund, däremot i Hoting. 5 % vakans i kommunen, 2 % i rikssnitt. Konkurrens med privata som säljer billigt, olika krav på olika ettor ger olika kostnader.

Vad gör vi åt det?

- Sälja hus i byarna istället för att hålla på dem.
- Ungdomsrabatter på prov i Hoting.
- Sörgård kan bli en öppning, skogsgläntan vad händer där.
- Hur ser behovet ut i kommunen? Bättre samordning.
- Flera billiga ettor med bostadsbidrag för ungdomar.
- Sänk pris istället för rivning.

Vad har hänt efter konventet?

SHB: River hus istället för att sälja dem. Orsaken är att det saknas efterfrågan på lägenheter. Kostnaden för tomma lägenheter blir en ekonomisk belastning för bolaget och dess hyresgäster. Att ge bort en fastighet leder endast till en felaktig konkurrens som gör att den som får ett hus gratis kan halvera hyran och sedan får SHB ett annat hus tomt som man tvingas tömma/riva. En normalhyra bygger på att man har ett anskaffningsvärde som måste finansieras, drift och underhållskostnader samt en vinst i bolaget. För ett marknadsmässigt pris kan alltid SHB tänka sig att sälja!
--

Ungdomsrabatter i Hoting har genomförts under hösten 2010. Gav inte en enda uthyrd lägenhet. Finns ingen efterfrågan!

På Sörgård renoveras eventuellt en flygel. Skogsgläntan används idag för ensamkommande flyktingbarn samt familjecentral.

Under 2011 har det bildats en fastighetssamordningsgrupp som består av Kommunchef, kommunens fastighetssamordnare, SHB och representanter från samtliga kommunförvaltningar. Ger en betydligt effektivare totalsamordning.

SHB planerar i dagsläget ingen nyproduktion av ettor.

Inte aktuellt att sänka pris på lägenheter istället för att riva. Förhandlingar genomförs årligen med HGF som skall borga för rimliga hyror.

8. Miljöfrågor

Hur är det?

Vindkraft, positivt – det ger jobb, bra för miljön, utbildningsmöjligheter.

Fiskodling: positivt – Närproducerad fisk och jobb. Negativt – utan fiskslakteri rensas fisken på Åland. Odling = förgiftning. Renhållning/källsortering: samhället och fjällen ser inte bra ut. Ekologiska alternativ: finns inte nog många, krävs mer för att få människor att leva ekologiskt och klimatsmart. Utbudet av kött är lika med noll.

Vad gör vi åt det?

- Mer källsorteringsalternativ överallt och på skolan!
- Viktigt att vi förändrar oss till det bättre. Viktigt att lyfta fram behovet till allmänheten.
- Satsa mer på vindkraft!
- Ekologiskt arbete:
 - Meddelande i mail om att bara skriva ut mailet om man verkligen behöver det.
 - Ekologiskt och natursmart papper och material.
- Mat: Mer närproducerat. Varför blir inte skolmaten ekologisk/närproducerad? Våra fiskpinnar har flugit världen runt innan de hamnar på vår tallrik.

Vad har hänt efter konventet?

I grundskolans elev- och föräldraenkät 2011 visar delfrågan om hur du i skolan uppmuntras till att källsortera eller på andra sätt agera ekologiskt siffror över medel.

När det gäller mat är ca. 7-8% av den som serveras ekologisk. Ekologiskt eller inte har även en betydelse när det gäller kostnaden. Fiskpinnar serveras 1 gång på 12 veckor.

En matpolicy har beslutats i KF där man tar fasta på närproducerat och att maten ska tillagas från grunden. Mindre användande av hel- och halvfabrikat. Frukt och grönt varje dag.

Projektet Vindkraftcentrum och all verksamhet som bedrivs genom kommunens noduppdrag för vindkraftsfrågor har som syfte att öka affärsmöjligheterna och därmed öka de positiva effekterna av vindkraftssatsningarna i kommunen.

9. Kommunikationer

Hur är det?

Dåligt med kommunikationer mellan de mindre tätorterna och Strömsund kvällar och helger, vilket gör det svårt att delta i aktiviteter som händer där och då. Tror vi har chans att förändra. Att småbyarna tar sig in till Strömsund -> viktigt! Kan leda till att fler väljer att studera på Hjalmar.

Vad gör vi åt det?

- Slingbussar kvällar och helger. Tur som skolbussen. Förstärkning.
- Minibussar/taxi
- Backe, Hoting, Tullingsås morgon och kväll.
- Buss mellan Frostviken och Strömsund.
- Samla undervisning i olika kärnämnen i Strömsund (Hjalmar) under en vecka och på kvällarna aktiviteter (för grundskolan?). Gymnasieelever kan var fadder åt högstadieeleverna.

Vad har hänt efter konventet?

Kansliet: Kollektivtrafiken är regel organiserad som daglig trafik eller veckotrafik. Kommunen är för all busstrafik inom kommunen (exk linje 39 45 och 63 samt vissa av 142:ans turer) nettokostnadsansvarig. Basen i bussutbudet är förstuds skolskjutsarna.

Avstånden gör att det blir rätt dyrt att utöka utbudet. Som exempel kan nämnas att ny dubbeltur Strömsund - Gäddede, måndag - fredag lär kosta en dryg miljon. Frågan om trafikutbudet prövas varje år av kommunstyrelsen. Årskostnaden för det allmänna utbudet är nu netto ca 6,3 milj kr. Tillkommer färdtjänst och särskilda skolskjutsar.

Jag tror inte det är effektivt att utöka det allmänna utbudet. Om vi i samråd med ungdomarna fokusera på särskild evenemangstrafik kan det vara mer framkomligt. Det kan vi också i så fall upphandla själv utan någon mellanhand som Länstrafiken AB. För detta kan man efter viss undersökning avsätta en årlig summa. En risk med detta (kan dock elimineras) är att ungdomarna bara vill åka till Östersund och Åre!

Den politiska ledningen strävar efter att kunna behålla kollektivtrafik i den omfattning som vi har idag.

I dagsläget finns inte lokalmässiga förutsättningar för att samla undervisningen på gymnasieskolan men frågan diskuteras mellan grundskola och gymnasium och kan bli aktuell längre fram.

10. Kommunens hemsida

Hur är det?

Dåligt med uppdateringar. Tråkig design. Sökfunktionen fungerar inte okej.

Vad gör vi åt det?

- Information om senaste uppdatering.
- Ska vara lättare att hitta rätt person.
- Lättare "språk".
- Facebook-koppling. Efterlysa feriearbete via Facebook.
- Skapa anledning att gå in - t.ex. ungdomssida.

- Diskussionsforum.
- Detta händer i Strömsund, utveckla evenemangskalendern. Skriv vad som händer för ungdomar i Strömsund.

Vad har hänt efter konventet?

Gerd: Information om senaste uppdatering finns alltid längst ner på varje sida. Till varje sida är det också i regel kopplat en kontakt med kontaktinfo i högerspalten. Kommunen har en policy för sociala medier, men det är varje verksamhet som bestämmer om de ska finnas på Facebook eller annat socialt nätverk. Det är inte bara att göra en sida eller ett forum, någon ska också jobba med att ta hand om den information som kommer in, hålla sidan uppdaterad och kontrollera inlägg som skrivs in där.

Det finns en sida som skapades efter konventet som heter Ung i Strömsund. På den sidan kommer allt som kan beröra ungdomar att läggas ut; nyheter, evenemang, information, mm.

Evenemangskalendern är mycket beroende av att arrangörer av aktiviteter skickar in info om evenemang. När de skickas in publiceras de och numera finns också en funktion där man kan kryssa i om det berör ungdomar särskilt och då hamnar det under sidan Ung i Strömsund.

11.Hela kommunen

Hur är det?

Allt blir centraliserat till Strömsund. Farligt att satsa på i längden. Diskussionen rör alltid Strömsund, andra glöms bort. Strömsund i mitten av kommunen så det blir så att saker hamnar i Strömsund. Gäller att satsa på rätt saker så att ungdomarna stannar kvar men svårt där det bor lite folk – moment 22. Dåligt bussar, kommunikationsproblem. Trist med stora lokaler som står tomma. Aktiviteter – inget att göra, bara idrott (Hammerdal) Vinter – bara köra skoter, finns inget annat.

Vad gör vi åt det?

- Information behövs om det som görs utanför Strömsund och att de finns med i diskussionerna.
- Mer jävlar anamma krävs av oss i byarna.
- Vad krävs för att göra byarna attraktiva? Jobb prio 1. Viktigt att marknadsföra byarna.
- Forum på hemsidan där man kan bolla saker, diskutera idéer, inte bara lägga ut beslut. Bättre dialog med byarna/medborgarna. Medborgardialog.

Vad har hänt efter konventet?

Att byarna har lite jävlar anamma visar inte minst den senaste tidens insatser mot Telias nedmontering av fasta telefonnätet.

Jobb skapas i byarna genom näringslivsutveckling/etablering av verksamheter och start av nya företag, vilket är frågor som SUAB jobbar med dagligen i den ordinarie verksamheten. Ansvar för att marknadsföra byarna ligger i första hand på byarna själva – det lokala engagemanget för bygdens utveckling är otroligt viktig. Byarna marknadsförs även via kommunens hemsida; <http://www.stromsund.se/80.html>

SUAB finns på Facebook med möjlighet till inspel och dialog i frågor som rör landsbygds- och näringslivsutveckling;
<http://www.facebook.com/stromsunds.utvecklingsbolag.ab>

Kommunen och SUAB satsar på Landsbygdsutveckling genom att bland annat gå in med tid och pengar i Leader 3sam, läs mer på www.3sam.eu Projektperiod; 2008-2013, ca 20 miljoner att fördela till små projekt i byarna.

Finns även särskilda ungdomspengar som kallas för "Sixten". Minst 3 ungdomar kan tillsammans söka pengar för att genomföra "sina projekt". www.3sam.eu/sixten
Beslutade projekt i Strömsund är teknikbana för golf, bildande av ungdomsråd i Frostviken, rampbyggande av ungdomarna i Tåsjö snöskoterklubb, konst och identitet - projekt för att förbättra utseende på trist klassrum.

Inom mittskandinaviskt regionsprojekt i Frostviken finns en särskild ungdomsgrupp.

Kommunen deltar i ett rikstäckande nätverk för att utveckla medborgardialogen. En del i det är ungdomskonventet, andra är det medborgarmöten som genomförts 2011 i Gäddede, Hoting och Backe, samt dialogen om Foklets Hus januari 2012. Under 2012 genomförs flera medborgardialoger genom att använda elektroniska verktyg, en av dessa är den nystartade e-panelen för Översiktsplanen.